

Bijlagen

Onderzoeksrapport

Aitton notarissen

Juridische Hogeschool
Avans-Fontys

Student
Studentnummer
Afstudeerorganisatie
Afstudeermentor
Opleiding
Onderwijsinstelling
Locatie opleiding
Blok
Eerste afstudeerdocent
Tweede afstudeerdocent
Afstudeerperiode

Melissa van Koolwijk
2047929
Aitton notarissen
Mevrouw mr. C.A. van Mierlo-Smits
HBO-Rechten
Juridische Hogeschool Avans-Fontys
's-Hertogenbosch
E3/E4, afstuderen
De heer mr. T.C.F.M. Vermeulen
Mevrouw mr. U. Heeffe
Februari 2015 – juli 2015

Inhoudsopgave

Bijlage A Samenvatting interviews

1

Bijlage A Samenvatting interviews

Het interview start met een korte toelichting over het onderzoek en het doel van het interview. Met deze interviews wil ik namelijk de advisering van cliënten die willen gaan trouwen in kaart brengen, zodat er kan worden bepaald welke wijzigingen in het advies moeten worden doorgevoerd naar aanleiding van Wetsvoorstel 33 987. Er is gebruik gemaakt van een 'open interview'. Het interview wordt geopend met de vraag: 'Kunt u mij iets vertellen over het adviesgesprek van cliënten die willen gaan trouwen?'.

Interview 1

Wanneer: dinsdag 14 april 2015 om 13.45 – 14.20 uur

Met wie: mevrouw mr. F.J. Kool

Functie: kandidaat-notaris sectie Personen- en Familierecht, Aitton notarissen

Mevrouw Kool gaf aan dat cliënten beginnen met een korte toelichting van hun eigen wensen. De meeste cliënten weten wel dat ze niet in gemeenschap van goederen willen trouwen, maar zij zijn niet op de hoogte van de mogelijkheden waarin zij hun huwelijkse voorwaarden kunnen invullen. Mevrouw Kool vertelt de cliënten dat, indien zij geen huwelijkse voorwaarden opmaken, zij in gemeenschap van goederen zullen trouwen. Dit heeft tot gevolg dat al het vermogen dat zij voorafgaand aan het huwelijk hebben en het vermogen dat zij ten tijde van het huwelijk verkrijgen, gezamenlijk vermogen wordt. Na echtscheiding wordt dit gezamenlijke vermogen verdeeld onder de echtgenoten. Tevens brengt dit met zich mee dat echtgenoten na echtscheiding hoofdelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor gemeenschapsschulden, die door de andere echtgenoot zijn aangegaan. Op dit punt komt vaak naar voren dat cliënten dit niet wensen, volgens mevrouw Kool. Mevrouw Kool legt dan uit dat er twee uiterste mogelijkheden zijn, namelijk de wettelijke gemeenschap van goederen (die ze net heeft uitgelegd) en het stelsel van koude uitsluiting. Dit en alle varianten hier tussen in, is mogelijk. Cliënten vertellen dan vaak zelf wat zij wel en niet als gemeenschappelijk vermogen willen zien. Het gaat hier om bijvoorbeeld het huis, spaarrekeningen, inboedel en pensioen. Mevrouw Kool gaat dan na bij cliënten of dat zij erfrechtelijke verkrijgingen of giften en alles wat hiervoor in de plaats komt, onder het gemeenschappelijk vermogen of onder het privévermogen van de ontvanger willen laten vallen. Dit moet in de huwelijkse voorwaarden worden opgenomen.

De huwelijkse voorwaarden worden binnen Aitton notarissen vaak ingevuld zoals nu wordt voorgesteld als beperkte gemeenschap van goederen in Wetsvoorstel 33 987. Elke gemeenschap van goederen wordt uitgesloten. De kosten van de huishouding, het pensioen dat tijdens het huwelijk wordt opgebouwd en in sommige gevallen de inboedel, worden als gemeenschappelijk gezien. Tevens wordt er dan een finaal verrekenbeding opgenomen. Bij echtscheiding wordt er gekozen voor verdeling alsof men in algehele gemeenschap van goederen is getrouwd, met uitzondering van het voorhuwelijks vermogen, erfrechtelijke verkrijgingen en giften en alles wat daarvoor in de plaats komt. Bij ontbinding van het huwelijk door overlijden wordt alles verdeeld alsof men in algehele gemeenschap van goederen was getrouwd. Vooral jonge koppels zullen baat hebben bij Wetsvoorstel 33 987, aangezien voornamelijk deze doelgroep nu in huwelijkse voorwaarden vastlegt dat alleen hetgeen zij gedurende het huwelijk opbouwen, wordt verdeeld bij echtscheiding. Het verloop van een dergelijk adviesgesprek is per koppel verschillend. Het komt er op neer dat cliënteneerst hun wensen voordragen. Mevrouw Kool legt dan uit welke mogelijkheden er zijn en welke gevolgen dit met zich meebrengt. Wanneer de persoonlijke omstandigheden van cliënten in kaart zijn gebracht, wordt er een vertaalslag naar de huwelijkse voorwaarden gemaakt.

Mevrouw Kool vertelde (ter extra informatie voor mijn onderzoek) ook dat het mogelijk is voor echtgenoten die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd en zij de gevolgen hiervan niet voor ogen hadden, deze kunnen omzetten in huwelijkse voorwaarden, zonder dat zij wellicht

schenkelasting moeten betalen. Bij de wettelijke gemeenschap van goederen hadden beide echtgenoten recht op de helft van de gemeenschap en in de huwelijkse voorwaarden kan er een andere verdeling worden opgenomen. Wanneer de ene echtgenoot het gedeelte dat hij verkreeg van de andere echtgenoot in de wettelijke gemeenschap van goederen, teruggeeft aan de betreffende echtgenoot zonder daarvoor iets terug te krijgen, dan kan dit als schenking worden gezien waarover schenkelasting betaald worden. Maar wanneer men binnen drie jaar na huwelijkssluiting een beroep doet op de hardheidsclausule, hoeft men geen schenkelasting te betalen. De schenkelasting zou dus eigenlijk worden geheven over het bedrag dat werd verdeeld onder echtgenoten tijdens de gemeenschap van goederen, maar door de huwelijkse voorwaarden terug moet naar het privévermogen van de betreffende echtgenoot.

Interview 2

Wanneer: maandag 20 april om 11.25 – 12.00 uur

Met wie: mevrouw mr. C.A. van Mierlo-Smits

Functie: kandidaat-notaris sectie Personen- en Familierecht, Aitton notarissen

Mevrouw Van Mierlo-Smits gaf aan dat eerst de gevolgen van de gemeenschap van goederen en de koude uitsluiting worden besproken. Dit zijn namelijk de twee uitersten en dan krijgen cliënten een idee van de mogelijkheden voor de invulling van huwelijkse voorwaarden. Bij de gemeenschap van goederen wordt alles gemeenschappelijk. Hier vallen ook schulden onder, waaronder eventuele studieschulden. Tevens mogen voor privéschulden van de ene echtgenoot, gemeenschapsgoederen worden uitgewonnen door de schuldeisers. Het vermogen van de andere echtgenoot is dus ook verhaalbaar, met uitzondering van verknochte goederen en goederen die zijn verkregen onder een uitsluitingsclausule. Dit stelsel hebben cliënten die een notaris bezoeken, niet voor ogen. Zij willen namelijk door middel van huwelijkse voorwaarden afwijken van dit stelsel. Vanaf dat moment wordt de koude uitsluiting als uitgangspunt genomen. Dit houdt in dat echtgenoten hun inkomsten en vermogen niet met elkaar delen. Alle soorten gemeenschap zijn dus uitgesloten en er vindt geen verrekening plaats. Op dit punt probeert mevrouw Van Mierlo-Smits de wensen van cliënten in kaart te brengen. Ze gaat dus uit van de koude uitsluiting en kijkt dan wat cliënten wel samen willen delen. Hiervoor moet het vermogen van cliënten in kaart worden gebracht en daarbij zijn de volgende punten van belang:

- Hebben cliënten samen een huis/heeft één van de cliënten een eigen huis/zijn cliënten van plan samen een huis te kopen? Willen cliënten dat dit huis binnen of buiten de gemeenschap valt? Komt dit huis op naam van beide echtgenoten te staan of op naam van één van de echtgenoten? En heeft de andere echtgenoot dan recht op de helft van de waarde van het huis of bijvoorbeeld op de helft van de waardevermeerdering tijdens het huwelijk?
- Hebben cliënten samen een onderneming/heeft één van de cliënten een eigen onderneming/zijn cliënten van plan samen een onderneming te starten? Behoort deze onderneming tot het gemeenschappelijk vermogen?
- hebben cliënten erfrechtelijke verkrijgingen of giften ontvangen/verwachten cliënten in de toekomst erfrechtelijke verkrijgingen of giften te ontvangen? Willen zij dat dit binnen of buiten de gemeenschap valt? En wat als met dit geld wordt geïnvesteerd in een gemeenschappelijk goed? Waar valt dit goed dan onder? Willen zij een vergoedingsrecht opnemen in de huwelijkse voorwaarden indien met dit geld wordt geïnvesteerd? Is de hoogte van deze vergoeding gelijk aan het nominale bedrag of aan de waarde ten tijde van echtscheiding? Is er sprake van een uitsluitingsclausule, dan heeft deze altijd voorrang ook al wordt er in de huwelijkse voorwaarden anders bepaald.
- Bestaat er al inboedel? Willen cliënten dat de inboedel gemeenschappelijk of privé vermogen wordt? Moet er een staat van aanbrengsten worden opgemaakt?
- Onder welk vermogen vallen aanwezige of toekomstige auto's?

- En hoe zit het met huidige en toekomstige bankrekeningen? Zijn/worden deze privé of gemeenschappelijk?
- Het pensioen dat vóór het huwelijk en/of pensioen dat tijdens het huwelijk wordt opgebouwd, wordt dit na echtscheiding verrekend of niet?
- Willen cliënten een finaal verrekenbeding in hun huwelijkse voorwaarden opnemen en wordt dan een aantal goederen van deze verrekening uitgesloten?
- Hebben cliënten kinderen/een kindwens? Dit is van belang om te weten, aangezien het vaak voorkomt dat één van de echtgenoten dan minder gaat werken. De andere echtgenoot bouwt steeds meer vermogen op tijdens het huwelijk en de thuisblijvende echtgenoot niet. In geval van koude uitsluiting wordt na echtscheiding niets verrekend. Dit kan inhouden dat de thuisblijvende echtgenoot niet in staat zal zijn voor zichzelf te zorgen. In dit geval wordt er vaak besloten dat het pensioen dat gedurende het huwelijk is opgebouwd, de waarde van het huis en spaartegoeden worden verrekend. Tevens is dit relevant bij het bepalen van de verdeling van de kosten van de kinderen. Valt dit onder de kosten van de huishouding?

Kort samengevat neemt mevrouw Van Mierlo-Smits tijdens een adviesgesprek de koude uitsluiting als uitgangspunt. Dan loopt zij na wat er op dit moment aan vermogen is en wat cliënten verwachten in de toekomst te zullen ontvangen/hebben.

Mevrouw Van Mierlo-Smits vertelde dat het vaak voorkomt dat cliënten tijdens het huwelijk elke gemeenschap van goederen uitsluiten, maar dat bij ontbinding van het huwelijk door overlijden wordt verrekend alsof de echtgenoten in algehele gemeenschap van goederen waren gehuwd. Cliënten kiezen hiervoor wegens het feit dat dit qua erfbelasting veelal voordeliger is. Als het huwelijk wordt ontbonden door echtscheiding kan er ook worden gekozen voor verrekening alsof men in algehele gemeenschap van goederen is getrouwd, vaak met uitzondering van erfrechtelijke verkrijgingen, giften, het ondernemingsvermogen en een aantal goederen. De periodieke verrekening wordt niet vaak meer opgenomen in huwelijkse voorwaarden, omdat deze toch niet wordt nagekomen en de niet-nakoming daarvan verstreckende gevolgen kan hebben.